

BIBLIOTECA PUBLICA TARRAGONA

Redacció y Administració
Perla, 2. — Reus
Telefon núm. 168

NO'S RETORNEN LOS ORIGINALS
ENCARA QUE NO'S PUBLICUIN

FOMENT

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
REUS. . . Ptes. 1'50 al mes
Fora. . . 4'50 trimestre
Extranjer. . . 9'
Número solt 5 cèntims
Anuncis a preus convencionals

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VII.

REUS, dimecres 25 de Desembre de 1912

Núm. 301

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE
LUXOSOS HABITACIONS
QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots los trens → Plassa de Prim - REUS ← Telefon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO Y VISITES
SERVEY DE GRAN LLUIMENT
PERA BANQUETS

GRAN HOTEL PARIS-CONTINENTAL

Plassa de Prim 3, REUS. - Teléfon 76

Propietari: A. PEDROLA

Magnífichs departaments pera familia. :: Servey especial de primer ordre per grans bodes y banquets. :: Luxosos salons independents. :: Cuina, la més selecta
SERVEY ESMERAT. GARAGE PER AUTOMOVILS.

Lo que costaria una guerra europea

Avuy, que tantes inquietuts planen damunt d'Europa per les derivacions que podria tenir la encara no acabada guerra dels Balkans, es curiós saber lo que costaria una guerra general, abocats a la qual sembla que no deixa d'haverhi algún perill.

Los sacrificis econòmics que haurien de fer los pobles! Però encara serien més tremendos los sacrificis en vides que la dogoria dels governs causarien.

Jamay s'hauria vist una catàstrofe semblant, puig serien varis los milions d'homes que's posarien davant per davant ab instruments de mort, avuy més que may perfeccionats, per desgracia.

Pera que'ls lectors puguin ferse càrreg de la raó de lo que diem, traduí'm un fragment d'un article del professor de l'Universitat de París, M. Charles Richet:

"Si esclatés lo conflicte armat a Europa, si la Triple Aliansa d'una banda y la "Triple Entente" de l'altra se declarassin la guerra pera arreballar o concedir un port a Serbia al mar Adriàtic, Europa armaria 20 milions de soldats y portaria 10 milions d'homes als camps de batalla.

Quart. Sous dels obrers dels arsenals, ports, etc. (a 5 francs diaris), 10.500.000.
Quint. Mobilisació—suposant un promedi de 100 kilòmetres en deu dies,—10.500.000.

Sisè. Mobilisació y transports de queviures y municions, 21 milions.

Setè. Municions. Pera l'infanteria, a 10 cartutxos per home y per dia, 21 milions. Pera l'artilleria, a 10 dispars per pessa y per dia, 6 milions. Pera la marina, a 2 dispars per pessa y per dia, 2 milions.

Octau. Aprovisionament en deu dies, 21 milions.

Novè. Ambulancies per 300 mil ferits y malalts, a 5 francs per dia, 2.500.000.

Dezè. Gastos dels cuirassats suposant sis hores de marxa per dia, 2.500.000.

Onzè. Depreciació dels valors, 50 milions.

Dotzè. Socors als indigents, suposant un auxili d'un franc a la dècima part de la població, 34 milions.

Tretzè. Requeses, indemnizacions, destrucció de ciutats, pobles y obres d'art, 10 milions.

Total, 274 milions de francs diaris.

Les xifres anteriors han d'esser augmentades, perquè immediatament que esclatés lo conflicte tot aumentaria de valor. Les vendes se tancaríen a preus caríssims y'ls emprèstits necessaris s'efectuarien en desastroses condicions.

Hi ha que tenir també en compte la destrucció del material de guerra.

Catalans, admiradors de Mossen Cinto.

La Diputació de Barcelona, poc després de la mort de Mossen Jacinto Verdagner, acordà per unanimitat, y ab un entusiasme que traduí exactament la admiració que envers lo poeta perdut sentia y sent lo nostre poble, perpetuar lo seu recort en un monument digne de sa gloria.

banda, y per altra la complexitat que ha tingut la vida ciutadana, han distret fins avuy l'atenció pública d'aquieix deute tan sagrat, retardant lo compliment d'aquell acord. Mes, com portarlo a cap constituïx un compromís solemne que la Diputació té ab nostre poble, avuy ens dirigim a tots los admiradors del gran poeta, reclamant llur col·laboració.

La Diputació se sent joyosa y honrada una vegada més, juntant lo nom d'En Verdagner a la seva gestió.

Nascut Mossen Cinto en lo cor de nostra Catalunya, fou un premi instituit per la Diputació que li proporcionà son primer gran triomf. Entre nosaltres visqué y conegué son mestratge de poesia, y quan, entregada l'ànima, tota la ciutat acompanyà ses despulles a son darrer hostatge en una de les més fonses manifestacions de dol que recorda la vida civil catalana, aquesta Diputació sentí que havia mort alguna cosa ben seva y que tenia ben endins del cor.

Debem an En Verdagner l'aportació de la seva popular y de les forces naturals de nostre llenguatge català a totes

les formes literaries; debem an En Verdagner l'altesa épica per la qual, més enllà de les fronteres, junt ab les tradicions primeres de l'humanitat, narrades en les sublimitats de l'Atlàntic, han conegut los homes los primers passos de nostra vida nacional en los blocs ciclòpics del Canigó; ell resuscitá en los Idilis aquella dolcesa mística que havia fugit de nostre avilit parlar en que un temps l'havia pastada lo Doctor Iluminat; y sobre tot aixó, fou l'home qui ab l'esplendor que doná a nostre idioma, que es verb de la nacionalitat, atragué les mirades de tot lo món literari vers nostra renaixensa.

Tan alta significació lo fa una gloria nacional, el enaltiment de la qual tot hom se farà un deber y un honor d'ajudarhi.

Aquesta Diputació confia, doncs, en que a sa fervorosa crida respondran totes les forces y representacions del país, desde les més altes esferes als més modestos Ajuntaments de Catalunya; desde les Corporacions y entitats més visibles y prestigioses en la vida intelectual y económica fins a les més humils socie-

tats de reduïda esfera d'acció, y totes les classes socials, tots los ciutadans, sense distinció d'estaments y gerarquies. Que a tothom ennobrirá y a tothom interessará'l que, en lo terme més curt que possible sia, y ab l'esclat de la major magnificencia que poguem assolir, s'alsi'l monument en lo que nosaltres ens relleguem a les generacions futures en lo sentiment d'admiració que professem envers qui tan bellament promogué entre nosaltres lo calfret de l'emoció, cantant la Fe, la Patria y la Belleza eterna.

Barcelonins: Contribuiu tots a enaltir la gloria del cantor de nostra estimada ciutat. Aimadors de la poesia, devots de nostra llengua, adoradors de la bellesa, enamorats de la terra, catalans y admiradors tots del gran poeta, ajudé'nos a perpetuar la memoria de Mossen Jacinto Verdagner.

Barcelona 11 Novembre de 1912.

Joaquim Cabot.—Manuel Folguera y Durán.—Gayetà Marfà.—Antoni Sunol.—Pius de Valls.—Santiago Valentí y Camp.

L'afer de les aigües de Reus

"La Justicia Social" y'l projecte Caballé

Despres de lo que portem dit del projecte de monopoli del servey públic de les aigües de Reus, quasi que'ns podríem rellevar de tota réplica a «La Justicia Social» pel seu article defensant lo negoci del concessionari d'aquella empresa. Pero tractantse d'un periódic socialista, d'un periódic com «La Justicia Social», destinat a orientar a la massa obrera pel camí de les seves reivindicacions, no podem callar sota'l pes d'una acusació, d'una diatriba quasi infamant llessada contra nostre partit per aquell periódic.

«La Justicia Social» planteja lo problema de les aigües a Reus, en termes grans, d'una gravetat extraordinaria. Ab aixó, si no estem en absolut conformes ab lo setmanari socialista, participem en gran part de la seva opinió: també entenem que a Reus l'aigua es un problema pera resoltre y que's deu cercar una solució, pero no «a tontas y a locas», sino la més ventajosa possible.

Prova de que ens preocupa lo problema de les aigües ne son les campanyes que portava fetes FOMENT molt abans del projecte Caballé y'l carinyo, y més que carinyo, entusiasme—per qué negarhe?—ab que rebéram los bons pro-

pòsits que aparentava tenir lo diputat per Gandessa, pero que vegegem defraudats al formular aquest lo seu projecte de bases, la modificació d'algunes de les quals fou plantejada per nosaltres com a condició previa pera l'acceptació del projecte. No s'acceptaren nostres esmenes, votárem, doncs, contra'l projecte y desde allavors que seguim combatintlo.

No obstant lo dit, consti que desde'l primer moment acceptárem la proposició—allavors encara informada—com un mal, pero com un mal necessari, donada l'apatia o incapacitat dominant al Ajuntament pera la solució dels problemes capdals de la ciutat. No participárem, ni participem, ni participarem may de la opinió de «La Justicia Social» de que hi hagi necessitat de desmunicipalitzar lo servey de l'aigua en benefici de l'Ajuntament y del vehinat. Reus pod resoltre lo problema de l'aigua, desde l'Ajuntament, elegint a representants seus capacitats pera'l càrreg y ben disposats a servir a la ciutat ab carinyo y abnegació.

«La Justicia Social» comet un erro formidable al fer la seva afirmació de que es necessaria la desmunicipalització de l'aigua. No sols fa traició als seus

principis, sino que revela una supina ignorancia del problema. Y encara molta més ignorancia revela quan diu que no es possible municipalisar la llum. Bé, vaja, senyors, una mica més de seny en l'escriure!

No tardarem molt, los nacionalistes republicans, a demostrar lo contrari de lo que afirma «La Justicia Social». No's oregui que la nostra oposició al projecte Caballé se redueixi an aixó, s'acabi ab ella; tenim conciencia dels nostres deures, y sabem la responsabilitat que's contrau ab lo poble quan se fan campanyes com lo que venim sostenint. Per xó, atents ab lo nostre deure, esperem lo moment oportú y quan sigui serem més explícits, més categòrics que avny.

Altresament, fa mol mal fet «La Justicia Social» en explotar los tòpics llamants de la burgesia y l'obrerisme pera una mal causa. Per ventura, l'empresa Caballé no es capitalista y burgesa? Doncs signeu una mica més respectuosos ab la veritat y no tracteu d'explotar l'ignorancia, que es la més baixa y odiosa de les explotacions.

No'ns dona altres arguments «La Justicia Social» en defensa del projecte Caballé que'ls que sempre ha donat

«Las Circunstancias» fent cas omís de les nostres objeccions, de lo molt que portem escrit sobre'l mateix. Comensa afirmant lo rendiment d'una quantitat determinada d'aigua del pou del Mas Caballé, cosa que no pod fer «La Justicia Social» ni fundantse en l'únic dictamen de perítus que aixó afirmen, dones ja's coneixen los termes anfibològics en que está redactat l'aludit dictamen, delectors del seu poc valor científic. Després assegura «La Justicia Social» que l'aigua es perfectament potable, y nos altres li afirmem ab los dictamens respectius dels doctors Novellas y Chicote y Agell a la ma, que l'aigua del «Mas Caballé» no reuneix les condicions de potabilitat exigides pera'l consum domèstic, segons la R. O. de Governació vigent sobre la mateixa.

Segueix dient «La Justicia Social»: que l'empresa en tot cas podrà rebaxar los preus de l'aigua estipulats ab l'Ajuntament, pero may apajarlos. Aquest argument es senzillament estúpit, y'ns sorprén que hagi aparegut en les planes del setmanari socialista. Ja l'havíem llegit en «Las Circunstancias», pero d'aquest diari no'n fem cas: hi hem llegit bosses molt més garrafales.

No faltaria altra cosa sino, ilustres estatistes, que l'empresa pogués augmentar lo preu de l'aigua, després de servir-la prou y massa cara! Ara, si la vol regalar, a la seva mà está; com si vol donar los duros a quatre pessetes. Pero, ja ho veurem si'ls hi donarà, senyors obreristes.

Lo fet es que'l preu estipulat ab l'Ajuntament pera l'aigua destinada al consum domèstic, es lo de 50 céntims lo metre cúbic, y nosaltres afirmem que en aquest preu los obrers no podrán gastar l'aigua necessaria. Din «La Justicia Social» que qui pagarà serà'l «casero» y ab aixó, desgraciadament, no está en lo cert, porque no coneixem en lo projecte Caballé ni en les lleis cap clàusula que «obligui» als propietaris a no tocar los lloguers si augmenta lo preu de l'aigua. Efectivament; encara no vivim en un règim comunista, en lo règim que ambiciona «La Justicia Social».

Hensaquí, dones, un altre argument risible dels empleats pel periódic socialista en defensa de l'empresa Caballé.

Y ara ve lo darrer, la més garrafa de tots. «La Justicia Social» cercant una justificació a lo que no'n té; procurant fonamentar la seva extranya actitud, diu—tot aparentant indignació—que es mentida (textual) que'l projecte constitueixi monopoli. Pera afirmar aixó s'apoya en la base 16 del Projecte que diu que sempre que l'empresa no disposi de prou aigua pera les necessitats de la població, l'Ajuntament podrà contractar altres aigües pel seu compte y risc. Y qué, senyors? Es que ab aixó se donen per satisfets y'n tenen prou pera poguer afirmar que'l projecte no constitueix monopoli?

Dones, bé; nosaltres afirmem que la base 16 del Projecte no sols no desvirtua que constitueixi lo contracte un monopoli, sino que li dona uns caràcters de gravetat extraordinaris. Lo que hauria d'esser causa de rescisió del contracte, no ho es y dona marge a totes les especulacions imaginables per part de l'empresa: apoyantse en la base 16 del Projecte y donats los insuficients medis de fiscalisació de l'Ajuntament, l'empresa se podrà negar a realisar los serveis que no li convinguin, que no li donguin, y segurament que entre aquets un dels primers será l'assortiment de aigua als barris obrers.

Si aquest cas vé, que pod venir, ja tenim a l'Ajuntament fentse càrreg dels serveys menys remuneradors y havent de lluitar ab l'escassetat d'aigua, dones ni en aquest cas se podrà reintegrar dels candals d'aigua que cedirá a l'empresa lo dia que aquesta entri en funcions. Bonic y sobretot aplastant argument lo de «La Justicia Social»!

De manera que resulta que la base 16 no sols no desvirtua que'l contracte sigui leoní y constitueixi monopoli, sino que'l presenta encara ab los caràcters grans d'un monopoli privilegiat entre'ls monopolis, porque els «está a les bones» y no «a les males». S'ha lluit, de

veritat, ab la seva cita lo periódic socialista.

Oh y no'n faltaria d'altra que l'Ajuntament no pogués remeiar les necessitats de la població per lo que respecta a l'aigua, pel fet de tenir contractat lo servey! L'empresa concessionaria tindria bloquejada ab tota regla a la població, y fins estaria en la seva mà fernos morir de sed.

No volem allargar més aquest comentari porque ja resulta massa llarg.

L'article de «La Justicia Social» es d'aquells que no's contesten per infundiosos, y si's contesten s'ha de fer distingudament, evidenciant los seus errors. Hem preferit lo darrer, per tractarse tractarse d'un periódic prestigiós entre la classe obrera.

Si convé insistir, insistirem.

CRÓNICA CIENTÍFICA

Projecte gegantí

La inundació del desert del Sahara

Ha causat una gran sensació entre'ls científics, lo colossal projecte de l'enginyer espanyol Eohogoyen pera inundar lo desert del Sahara.

Segons aquest enginyer, la quarta part de la superfície del desert se troba més baixa que'l nivell del mar, y la obertura d'un canal de 50 milles de llarg en la costa del mar d'Àfrica, obriria pas a les aigües marines, fins a inundar lo desert, aont se formaria un mar tan gran com la meitat del Mediterrá. La construcció d'aquest canal, afegeix, ne presentaria grans dificultats mecániques porque la terra, en aquella part de la costa, consisteix en formacions de sorra y roca tora.

Les riqueses que aquest colossal trasllat d'aigües aportaria a les regions africanes serien immenses. Al formarse lo mar del Sahara les parts elevades del desert arribarien a ésser tan fértils com les terres d'Europa, dones la seva condició es deguda a la manca d'aigua, y noves vies de comunicació favoreixerien altament lo desenrotllo económic y la civilitació del país.

Les brises del nou mar reemplaçarien al «simún» del desert y templarien lo clima del nord d'Àfrica produint una temperatura tan agradable com la del Natal.

No han faltat meteoròlegs que han sortit al pas, horroritzats davant la perspectiva dels seriosos trastorns que portaria a Europa la realisació de semblant projecte.

Segons ella, si's tornava templada la zona tropical del Africa, tal variació sofriria lo clima d'Europa, que de templat se tornaria fret en la part meridional y per lo que toca als països del nord com: Anglaterra, Dinamarca, Suescia, Noruega, etc., quedarien coberts de neus perpétues y sos habitants se veurien obligats a emigrar o a fer vida de esquimals.

Per la seva part varis geògrafs combaten l'idea alegant que ab lo trasllat de tants bilions de toneladas d'aigua d'un punt a l'altre, s'alteraria l'equilibri de la Terra cambiant la disposició del centre del globo, se variaria l'estructura de les costes de tots los mars, apareixerien noves illes sepultades avuy en lo fons dels Oceans, y ocasionaria tan grans y trascendentals trastorns en la geografia de tot lo món que fa rodar lo cap solzament lo pensarhi.

RAS.

ESPECTACLES

TEATRO FORTUNY

Temporada d'hivern de 1912 a 1913.—

Gran Companyia d'opereta y sarsuela, dirigida pel popular primer actor Ricard Güell y'l mestre director y concertador don Juliá Vivas.

Funcions pera avuy.—Tarda: a dos quarts de 4, secció senzilla: «El santo de la Isidra».—A les 5, secció especial:

«El refajo amarillo» y «El Golfo de Guinea».

Nit.—9.ª d'abono de la 2.ª serie.—Se posará en escena l'opereta «La novia del teniente».

A les nou en punt.

PREUS DIARIS

	Dies feiners	Dies festius
Palcos platea sens entrades	14'—17'	—
Id. principals sense id.	7'—8'	—
Id. según pis sense id.	4'—4.50	—
Butaca platea ab entrada	2'—2.25	—
Id. d'anfiteatre ab i.	1.75—2.	—
Llaneta de según pis ab i.	1.50—1.75	—
Entrada a Localitat	0.90—0.90	—
Id. al Paradís	0.55—0.55	—
Timbre comprés.	—	—

SALA REUS

Escallides sessions de cinematografía tots los dijous, dissaptes y dies festius.

MURSAAL DE REUS

Grans sessions de cine pera avuy, prenenhi part lo célebre «Trio Moreno», ab nou repertori de cant y ball.

Magnífic programa de pelícoles. Sessions tarda y nit. Preus y hores de costum.

Informació Local

«Sortida del Sol»: A les 7.16.—Posta: a les 4.27.

Lluna. Surt a les 5.49.—Se pon a les 8.48.

Sant d'avuy: La Nativitat de N. Sr.

Sant de demà: Sant Esteve.

En la sala del Foment Republicà Nacionalista s'hi celebrarà aquesta nit, a les 10, lo ball que hem vingut anunciant, en quina organització entén l'element jove que forma la Comissió de Festes de nostra entitat.

Pod assegurar-se que'l ball d'aquesta nit se veurá en extrem concorregut y lluhit, com totes les festes del F. R. N. y degut al gros entusiasme que regna entre dits organitzadors.

Lo programa de ballables anirà a càrreg de l'aplaudida banda «La Lira Reusenca».

Anit recorregu'ls carrers de la ciutat, visitant les societats, una nombrosa Caramella, que entonava cançons apropiades a la diada.

Per l'autoritat militar de la regió s'ha disposat lo següent:

«Primer. Los individus que's trobin disfrutant llicencia de Pasques poden continuar en dita situació en les condicions que'ls hi fou concedida aquella.

Segón. Los individuos que per efecte de l'ordre del dia 20 hagin efectuat sa incorporació als cossos, poden, si ho desitgen, tornar al disfrutament de la llicencia de Pasques, pagantse'l viatge pel seu compte y com a compensació als gastos que aixó los ocasioni, se'ls facilitarán pels cossos los socors fins a fi del mes actual.»

Raimunda Farregut. * Llevadora *

Ha traslladat son domicili de la plassa del Castell, 2, a-la de Catalunya, 5, primer, 2.ª.

Dintre la societat local «Club Deportivo», s'ha constituít recentment una secció ciclista, encarregada d'organizar curses, excursions, etc. y tot lo que tendeix a fomentar dit sport en nostra ciutat.

Com a primer acte, té projectada una excursió pera'l proper diumenge a les dues de la tarda, al veí poble de Montbrió, a la que la comissió organitzadora se complau en convidar a tots los ciclistes reusenens. Lo punt de reunió será en lo lloc social del «Club», plassa de la Sang, 1.

Lo darrer número del valent setmanari «El Gall» conté, com los anteriors,

un sumari exquisit, ab dibuixos de la més fina ironía política.

Avuy, en lo concorregut cinematógraf Sala Reus, s'hi celebrarán extraordinaries sessions, en les quals s'hi projectará un escullit programa de pelícoles de l'important casa constructora Pathé germana.

Essent com es aquest cine lo que pod oferir millor programes de pelícoles, lo que fa que'l públic hi assisteixi en gros nombre y ab assiduitat, no es aventurat predir que les sessions d'avuy tant de la tarda com de la nit se comptarán per plens.

Ostres verdes de Marennes (de 1.ª y 2.ª classe) y d'Arcachón

Se serveixen a preus econòmics en l'acreditat Bar de J. SAGALÀ, carrer de Sant Joan.

S'ha concedit llicencia pera viatjar en vapors mercants nacionals y extrangers a Ramón Fargas Artells, d'aquesta zona de reclutament.

S'assegura que l'indult que concedirá en breu lo Govern, será molt ampli.

Alcançarà a tots los encartats en los successos de Juliol y als que's trobin processats pels successos ocoreguts lo prop passat estiu en lo teatre de l'Unió Lliberal de Granollers.

En l'espayosa sala de la recreativa societat La Palma s'hi celebrarà un lluit ball, essent aménisat per la banda del nom de la societat.

En lo Senat ha sigut aprovat lo tractat ab Fransa. Després s'ha llegit lo dictamen emés per la comissió, referent a les Mancomunitats, y seguidament s'han sospés les sessions.

BORRAS-DENTISTA Mercadal, 13. REUS

Nostre estimat amic, lo regidor nacionalista republicà don Joan Amigó Pujol, ha entregat a la Dipositaría municipal la quantitat de 200 pessetes, 100 pera la Casa de Caritat y 100 pera l'Hospital. L'entrega l'ha fet en nom d'una persona caritativa que desitja no ésser còneguda.

Lo president de la Diputació ha rebut un telegrama del president del Consell de Ministres, participantli l'aprovació de la ley de ferrocarrils complementaris que interessa al de Noguera Pallaresa y ha de beneficiar a tota Catalunya.

En les sessions de cine y varietats que tindrán lloc avuy, al concorregut saló Kursaal de Reus, hi treballarà lo tan aplaudit «Trio Moreno», ab un nou y selecte repertori de cant y ball.

En lo programa de cine hi figurarán excelents y artístiques pelícoles de les més acreditades cases productores.

VERMOUTH demaneulo en totes parts sech y dols MAYNER Y PLA.

Recordem als minyons que han d'esser allistats pera'l próxim reemplaç de 1913 y vulguin acollirse als beneficis que la ley concedeix pera la reducció del servey en files, que durant lo proper mes de Janer han d'efectuar l'entrega del primer plas de la quota militar. Passat dit plas no podrán acollirse per cap concepte a dit benefici.

Durant lo dia de demà estarán tancaades les Carnicerías, no venentse en cap dels llocs de carn y peix.

Avuy, tarda y nit, al Teatre Fortuny hi donarà escullides funcions l'aplaudida companyia de sarsuela y opereta que dirigeixen los senyors Güell y Vivas, y quin programa es lo que segueix a continuació: Tarda: a dos quarts de 4, «El santo

de la Isidra», y a les 5, «El refajo amarillo» y «El Golfo de Guinea».

Nit: a les 9, la preciosa sarsuela en 3 actes, «La novia del teniente».

Sembla que ha quedat descartada la probabilitat de pluja, dones durant lo dia d'ahir seguf' l temps abonansat ab lo cel net de nuvols y asserenat per complet.

Rafel Morató Esteve

VETERINARI

Clinica: Arraval baix de Jesús, 10.

Domicili: » » » 19, 2.ª

Hem sigut convidats atentament per la Junta Directiva y la Comissió de festes de la recreativa societat «El Olimpo» al ball que s'efectuará aquesta nit a les 10, y que será aménisat per la aplaudida Banda Municipal.

Agrahim l'atenció.

Al nostre camp ara s'hi ha introduít una altra rassa de lladregots desconeguts fins ara.

En pocs dies han reventat cinc o sis masos. Abans d'ahir a la nit entraren en un menjantse un plat d'olives, ceba y pá, y anit entraren en un altre, menjantse tot lo que hi havia y sense pendre res, malgrat haverhi una escopeta, aixetes, robes y coloms y conills.

Entre aqueste que menjen y'ls altres que roben, sembla que será qüestió de deixar los masos oberts pera evitarlos feina y abolir lo cos de guarda terme, porque aixó ja no será necessari. Per la feina que fa, es lo mateix.

Los assiduos concurrnts al Teatre Fortuny se queixen ab molta raó de les constants oscilacions que s'observen en l'enllumenat elèctric del escenari.

Aixó produeix molestias al públic y un efecte desastrós, dones, tantost s'hi veu molt com en sec quasi's queda a les fosques.

Sens dubte es degut a que la resistencia es deficient y produeix aquells canvis de llum tant notables. Convé que l'Empresa, fentse eco de les queixes del públic, s'interessi en corregir aquesta deficiencia.

SECCIO OFICIAL

REGISTRE CIVIL

INSCRIPCIONS DEL DIA 24 DESEMBRE 1912

NAIXEMENTS

Maria Gispert Ferré.—Pere Obells Estalella.—Domingo Gimenez Sivilla.

DEFUNCIONS

Josep Sarral Médico, 11 anys, Sardá 45.—Francisco Salas Casanovas, 62 anys, Sant Pere baix 8.—Pau Ainaia Pujades, 80 anys, Hospital Civil.

MATRIMONIS

Miquel Salvat Isern ab Teresa Bagef Mercadé.—Josep Francisco Font Anubá ab Angela Dalman Castelló.

Asociació de Professors Músics de Reus

Se convoca als senyors associats a la reunió general extraordinaria que tindrà lloc lo dia 30 dels corrents a les 10 de la nit, pera procedir a la discussió y aprovació del Reglament del «Socors Mútuu», y pendre ocords sobre'l particular.

Se recomana l'assistencia per tractarse d'un assumpte de veritable interés per tots los associats.

Reus 23 Deseembre de 1912.—P. A. de la J. D.—Lo Secretari, Joan Fatta.

ANUNCI

Se convoca als senyors socios de la Cambra Agrícola de Reus y sa comarca, a la Junta general ordinaria, que ha de tenir lloc lo dia 26 dels corrents, a les 18, en lo local de la mateixa, Gran Vermella, 24, pera la renovació de ca-

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50.--RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON.-TELEFON 76.--BARCELONA

Tots los dies de 12 a 3 concerts.--Los divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent y vegetarianá.--Gran menjador pera 500 comensals.--Espléndida iluminació.--Servey esmerat.--Cuyna selecta.--Perruqueria y banys.

reges y exámen de comptes que queden exposats en Secretaria desde aquesta data.

Reus 18 Desembre 1912.—P. A. de la J. D.—Lo president, P. Rull.

Institut Pere Mata

S'avis a los senyors obligacionistes d'aquesta Societat que, durant los dies del 16 al 30 del corrent mes, de 9 a 12, se pagarán en la Caixa del Banc de Reus de De comptes y Préstams, los cupons número 18 de l'emisió de 1904 y número 13 de l'emisió de 1906.

Reus 13 Desembre 1912.—P. A. del C. d'A., Joan Bové.

Centre de Lectura

En compliment de lo disposat per l'article 32 del Reglament d'aquesta societat, se convoca als senyors socis a la Junta general ordinaria que tindrà lloc lo dia 26 dels corrents, a dos quarts d'onze del matí, y quina ordre del dia está, d'avuy en endavant, de manifest en la consergeria del Centre.

Reus 17 Desembre 1912.—P. A. de la J. D.—Lo Secretari, Pere Nolla Ribas.

Cambra Oficial de la Propietat Urbana

Per acord de la Junta directiva, tenint en compte lo disposat en l'article 25 del Reglament, aquesta Cambra celebrará asamblea general ordinaria lo dia 29 del corrent; a dos quarts d'onze, en lo domicili social, arraval de Nicolau Salmerón, 10, primer, pera la discussió y aprovació, si procedeix, de la memoria, balansos, comptes generals de l'actual exercici, pressupostos que han de regir en lo vinent y pera la renovació de càrregs.

Los comptes generals de que s'ha fet mérit, ab sos justificants, estarán de manifest en Secretaria, tots los dies, a comptar desde la fetxa, de 12 a 1 del matí, als efectes de lo previngut en l'article 38 del Reglament.

Lo que s'anuncia per medi del present pera que arribi a general coneixement dels senyors associats, sens perjudici de la citació que's farà per medi de papeletes.

Reus 19 de Desembre de 1912.—Lo President, Anton Calisá.—Lo Secretari general, Enric Sotorra.

Informació comercial diaria pera FOMENT

Preus corrents del dia d'ahir

Cereals y llegums

Blat.—Aragó superior a 19'— ptes. los 55 kilos.

- > mitjá a 17'50 >
- > horta a 15'50 >
- > Comarca a 13'— >

Ordi.—Aragó a —'— a quartera.

- > Urgell a —'— >
- > Comarca a 10'50 >

Moresch.—Aragó a —'— >

- > Comarca a —'— >
- > Extranger a 20'— los 100 kilos.

Faves.—Comarca a 15'— a quartera.

- > Favons.—Comarca a 14'— >
- > Andalusia a 30'— >
- > Valencia a —'— los 100 kilos.

Burdanyes.—Comarca a 16'— >

Fesola.—Comarca a —'— >

- > Urgel a —'— >

Garrofes a 26 rals quintá.

Situació del mercat. Sostingut.

Farines y despulls

Farina de 1.ª a 43'— ptes sach de 100 kilos

- > redona a 41'— id. id.
- > 2.ª E. a 33'— id. id.
- > 2.ª B. a 30'— id. id.

Farineta a 19'— ptes. lo sach de 70 kilos.

Tercerita a 16'50 id. lo sach de 70 id.

Trits a 29 rals lo sach.

Segó a 22 id.

Situació del mercat. Sostingut.

Esperits

Destilats a vapor de 95 a 96 graus 000 a 000 ptes.

- Id. de 94 a 95 >

Rectificat de 36 a 97 > a 130 >

Desnaturalizat de 88 a 90 > >

Situació del mercat. S'opera normalment, sostenintse lo preus pel poc vi que's destila.

Vins

Negre superior de 6 1/2 a 7 rals gran.

- Id. corrent de 6 a 6 1/2 id.

Blanch superior de 6 3/4 a 7 1/4 id.

- Id. corrent de 6 a 7 id.

Rosat de 6 a 6 1/2 id.

Misteles.—Negre de 50 a 55 ptes. carga

- Blanca, de 48 a 52 id.
- Granata, de 50 a 55 id.
- Moscate, de 60 a 65 id.

Situació del mercat. Encalmat pero ab preus sostinguts, no creyentse en cap baixa important.

Ametlles

Mollar en crosta a 60'50 ptes. sac 50 Ks.

Esperansa 1.ª en gra a 110'— > qq. 41.600

- > 2.ª a 105'— >

Comú del país > a 102'50 >

- > d'Aragó > a 102'50 >
- Llangueta > a 110'— >
- Planeta > a 135'— >

Situació del mercat. Sostingut.

Avellanets

Garbellada a 47'— ptes. sac 58'4 kilos.

- Propietari negreta a 46'— >
- > embarc a 43'— >

En gra 1.ª a 73'50 > quintá 41'600

- Id. 2.ª a 72'— >

Situació del mercat. Tendencia a l'alsa.

Pesca salada

Bacallá:

- > Islandia Extra a 48 ptes. los 40 k.
- > Id. Fare 47 >
- > Id. primera 46 >
- > Noruega 45 >

Nota.—Lo bacallá arribat ab fardos de 50 kg. ha resultat molt acceptable.

Pera la segona quinzena del present mes s'espera lo vapor «Dana», directe, ab carregament d'Islandia, y pera ultims de setmana un vapor de la Línea.

Congre: Los primers arribos de la marca J. M. esllitat extra a 29 dnros los 40 kg. Classe corrent a 27.

Tunyines: Venda nulla, puig es fora d'epoca. Segneixen algunes existencias en magatzems, pretenent preus elevats.

Sardines:

- Viveros de 36 a 38 ptes. miller.
- Cariños de 36 a 38 >
- Parrochas de 6 a 9 >

Preus variats segons qualitat en Ayamontes, puig los peixos d'aquesta procedencia, salvo algunes excepcions, fins ara poca estima tenen en lo mercat.

Olis

Fi d'Aragó de 23'— a 24'— ptes. canti 15 ks.

- Fi d'Urgell > 22'— a 23'— rals cortá 3'75 >
- Fi del Camp > 22'— a 23'— >
- Segona bo > 18'— a 19'— >
- Classees fuitzes > —'— a 17'— >
- De remolta vert > 90'— a 95 ptes. carga 115 ks.
- De remolta groch > 92'— a 98 >

Los olis nous d'Aragó y del Camp son molt defectuosos y cuctats valen de 17 a 18 pessetes los 15 kg., los nous d'Urgell valen de 17 a 18 ptes. los 15 kg. los dolents o sigui d'olives de terra y de 22 a 25 ptes. los superiors.

CAMVIS CORRENTS

donats per la Junta Sindicat del Colegi de Correders de Comers de la plassa de Reus

EXTRANGERS

Londres 90 div . . . . . 26'60 din.

Idem 8 div . . . . . >

Idem vista . . . . . ops. 26'98 >

Paris vista . . . . . > 7'15 >

Marsella vista > >

Hamburg vista > >

VALORS LOCALS din. pap. op.

435 Gas Reusense _____

525 Indestrial Harinera _____

700 Banco de Reus de _____

Descontos y Préstamos _____

25 C Reusense de Tranvias _____

200 C Reusense de Tranvias _____

paivilegiades 5 % _____

400 Electra Reusense _____

165 Empresa Hidroforica _____

190 Electro-Quimica Ternel _____

540 Obligacions Manicomio Reusense. _____

2875 Manicomio Reusense _____

605 Institut P. Mata (2.ª E.) _____

695 Institut P. Mata (3.ª E.) _____

500 Obligacions Electra Reusense. _____

Moviment del Port de Tarragona

DIA 24 DE DESEMBRE DE 1912

datos facilitats per l'Agencia de don E. Fabregas

Entrades

«Tambre» de Liverpool y escales, lo despatza Mac-Andrews. Càrrega gral.

«Ciscar» d'Hamburg y escales, consignat a Mac-Andrews. Càrrega gral.

«Leonardo» de Génova y escales, lo despatza Terré; ab càrrega general.

«Manuela Pla» de Certe, consignat a Mariné; conduceix càrrega general.

«Cavour» de Kertoh y escales, consignat a Ferrer; conduceix blat.

Sortides

«Tambre» pera Liverpool y escales, ab càrrega general.

«Ciscar» pera Hamburg y escales, ab càrrega general.

«Leonardo» pera Génova y escales, ab càrrega general.

«Mathilde» pera Valencia, ab lastre.

«Mont-Blanch» pera Rouen y escales, ab càrrega general.

«Comercio» pera Certe, ab boquis ví.

«Isabelita» pera Sant Carles. Lastre.

Anunci de sortides de vaixells

Dia 25.—«Aragón», pera Marsella, consignatari Mac-Andrews.

Dia 26.—«Manuela Pla», pera Certe; consignatari Mariné.

Dia 26.—«Játiva», pera Marsella y Génova; consignatari Musolas.

Dia 26.—«Varias vaixells» pera la costa.

Dia 27.—«Setubal» pera Noruega; consignatari Boada.

Dia 28.—«Espagne» pera Ambers, consignatari Mac-Andrews.

Dia 29.—«Uranus» pera Holanda; consignatari Ferrer.

Dia 30.—«Arno» pera Dinamarca; consignatari Ferrer.

Ferrocarrils

Servey que regeix desde'l dia 1 de Setembre de 1912

De Reus a Barcelona

Surt a las 4'35 per Vilanova y arriba 8'12

- > Vilafranca > 8'37 (m)
- > 6'54 > 9'2 (i)
- > 8'40 > 13'27 (.)
- > 14'13 > 17'40 (c)
- > 17'16 > 20'34
- > 21'32 > 23'36 (E)

De Barcelona a Reus

Surt 5'50 Arriba 9'21 (m)

- > 8'25 > 10'39 (R)
- > 9'23 > 12'48 (c)
- > 13'5 > 16'26 (II)
- > 15'4 > 19'24 (m)
- > 19'50 > 22'3 (E)

De Reus a Falset y Mora

Surt 6'50 Surt 9'12 Arriba 9'58 (n)

- > 10'45 > 11'25 > 11'50 (R)
- > 13'18 > 14'24 > 14'58 (c)
- > 16'30 > 18'57 > 19'47 (m)
- > 19'46 > 21'11 > 21'48 (m)
- > 22'11 > > 23'16 (E)

De Mora y Falset a Reus

Surt a las 5'40 Surt 7'20 Arriba 8'46 E

- > 6' > > 8'28 M
- > 7'15 > 9'3 > 10'44 M
- > 12'17 > 13'11 > 14'3 C
- > 17' > 18'45 > 20'28 M
- > 20'9 > 20'45 > 21'18 E

De Reus a Lleida

Surt a las 8'22 y arriba a las 11'22 (corren.)

- > 13'35 > 20'05 (m.)
- > 17'59 > 22'03 (m.)
- > 20'30 > 0'22 (m.)

De Lleida a Reus

Sur 5'30 Arriba 9'46 (m.)

- > 16'15 > 20'17 (m.)
- > 15'— > 17'58 (c.)
- > 8'29 > 12'59 (m.)

De Reus a Tarragona

Surt a las 7'38 y arriba a las 8'11 (m.)

- > 9'57 > 10'30 (m.)
- > 12'35 > 13'07
- > 14'08 > 14'45 (m.)
- > 18'08 > 18'35 (c.)
- > 20'50 > 21'34 (m.)

De Tarragona a Reus

Surt 7'35 Arriba 8'10 (c.)

- > 9'00 > 9'35
- > 12'29 > 13'06 (m)
- > 16'36 > 17'14 (m)
- > 19'25 > 20'03 (m)

LA HIDRAULICA REUSENSE de EMILIAULÉS

Gran fábrica de mosaichs hidràulichs

Aquesta fábrica compta a més d'una infinita varietat de dibuixos, en grans existencias de rajoles, lo que li permet poguer servir lo gen' e en immillorables condicions de duració y permanencia dels colors.

Preus sense competencia.—Camí de Riudoms, 3.—Reus

Companyia Francesa del Gramophone

Representació y dipòsit

R. PERPINYA

Major, 22.—REUS Despaig: 24, pral.

Nous preus. Nous Aparells. Nous Discs.—Bellotges, Gramophons.—Discs.—Aparell BEBE ab quatre Discs, 50 ptes.—Catálachs gratis.

Borrás-Dentista

Aprovat per la Facultat de Medicina de Madrid

Plassa Constitució (Mercadal), 13, 1.ª, 2.ª—REUS

Métode nou y sens dolor pera'l tractament de les dents.—Dents artificials sense paladar, ganxos ni ressorts deixant lo paladar enterament lliure.—Construcció de dentadures de tots sistemes.—Especialitat ab extraccions sense dolor y coronas d'or y porcelana.

Preus econòmichs

Consulta: A Mora d'Ebre los dijous primer y tercer de cada mes

Gratuita de 12 a 1 tots los dies excepte'ls dijous y dies festius

MOSAICHS E F ESCOFET & C

Paviments Unilas Barcelona Rondja Sant Pere 8

LOS MILLORS DEL MON

Unics representants pera Reus y sa comarca:

Rosselló, Pamies & Ornosá

ARRAVAL BAIX JESUS, 33-35

a qui podran dirigir ses comandes y preguntar preus y tota classe d'informes y detalls los Srs. arquitectes, propietaris y contractistes d'obres.

Los mosaics de la casa E. F. ESCOFET & C. son sens dubte los més econòmichs perque jamay se desgasten ni perden lo seu brillant y magnífic colorit primitiu, lo que fa que siguin los més sollicitats.

Companyia Reusense de Tranvias

Servey de trens que regirà desde'l dia 18 de Setembre de 1912

Sortides de Reus		Sortides de Saló	
Arraval de Robuster			
Tren n.º 4 a las 3'30	Tren n.º 3 a las 4'15		
> 6 > 8'18	> 5 > 9'07		
> 2 > 10'15	> 7 > 11'15		
> 8 > 14'50	> n.º 1 > 15'50		
> 38 > 16'30	> 39 > 18'40		

NOTA.—Desde'l proper diumenge, dia 22 dels corrents, fins nou avís en los dies festius se despatzaran bitllets d'anada y tornada de Reus a Saló a 0'55 pessetes, valeders pera tot lo dia.

Lo tren n.º 4 de les 3'30 surt de l'Estació camí de Saló.

AVIS

Conrad Vernet Nogués

S'ofereix als sens clients y al públic en general pera gestionar tota mena de compra y venda de finques, com també préstams hipotecaris.

A les persones que's dignin honorarlo ab sa confiança pera l'administració de finques aixis com pera la colocació de quantitats a préstam, procurarà servirles ab tota garantía y reserva.

Despatz: Carrer Sant Joan, 5, entressol.

Hores: de 9 a 11 y de 2 a 3 tarda.

BOTES

Teodor Vernet

S. Francisco Xavier, 4. Reus

Se venen botes de 4, 2 y 1 carga, de superior qualitat a preus baratos.

FOMENT se ven a Barcelona al kiosco del LIGEO Rambla del Centre A Tarragona Kiosco de J. Munté, Rambla S. Joan

IMP. SANJUAN GERMANS.—REUS

¿No volem patir NEURALGIES, MIGRANYES, MAL DE CAIXAL?

Preneu un sello de **Migrol Casadevante**. Té una acció més rápida y durable que qualsevol altre específic y està constituït per productes que no son nocius a la salut.

Se ven a la **Farmacia Serra** Arraval de Santa Agna, núm. 80; y **Farmacia Nova** de N. Batalla - Portal Jesús
REUS

Temporada d'hivern

Sastreria
F. Queralt
REUS

Monterols. 35.

Temporada d'hivern

Immens assortit de trajos y abrics. Preus inverosímils

IBARRA Y C. SEVILLA

Stat. en Cmta. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots los dijous sortida fixa del port de Tarragona pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega pera Ayamonte y Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril-Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes y San Sebastián. — Servey rapit eventual pera Galicia y Nort d'Espanya ab escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander y Bilbao, empleant solsament 14 dies en lo viatge. — S'expedeix conaixement directe pera Larca y Sant Esteva Pravia ab trasport al vapor "Luarca núm. 3" y pera Dunerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennia y d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unich servey fixe y setmanal pera Cette y Marsella tots los divendres

PROXIMES SORTIDES

Pera la Costa d'Espanya

Pera Cette y Marsella

Desembre 19	Vapor Cabo San Vicente	Desembre 20	Vapor Cabo Toriñana
" 26	" Oropesa	" 27	" Corona
Janer 3	" Toriñana	Janer 4	" Peñas
" 10	" Corona	" 11	" San Sebastián
" 17	" Peñas	" 18	" Quejo

Per més informos, al conegutari a Tarragona: En MARILAN PERE - Reol, núm. 32 - Telefon núm. 45

¡Alerta tot lo món!

Polvo regenerador pera fer pondre 3.000 ous al any ab sols deu gallines! 3.000 ous!

Primer y únich a Espanya (Patent per 20 anys). — Descubriment marvellós. — Resultats sorprenents. — Ponen tots los dies y en totes les estacions de l'any, fins en lo temps més oró de l'hivern: nombrosos testimonis.

Gaste insignificant. Demanéu follet explicatori. Demanéu sempre la marca 2 GALLINES NEGRES, ab firma de l'autor: Dr. Donato Arañje.

AGENT A **JOAQUÍM FAU** Mallorca, 184 BARCELONA

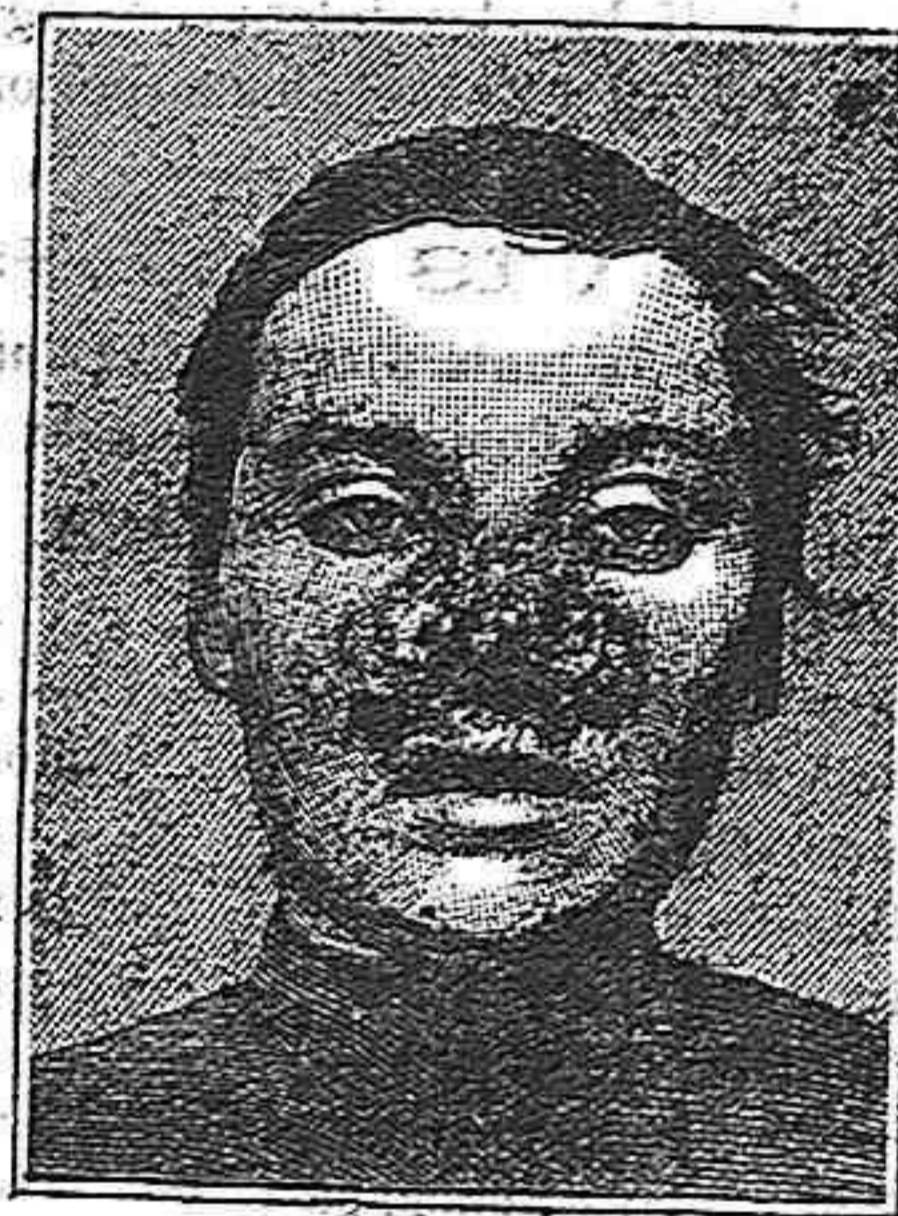
Agent dipositari a Reus y sa comarca: **AUGUST PADRÓS FÀ-BREGAS**, Arraval de Robuster, 20.

De vende en totes les bones droguerías

DESCUBRIMIENTO SENSACIONAL

Curación radical de todas las enfermedades de la piel, de las llagas de las piernas y del artrismo, reumatismo, gota, dolores, etc., por medio del

Tratamiento de **L. RICHELET**

Antes de la curación

Después de 15 días del tratamiento

Hemos señalado ya a los lectores de nuestro periódico, el Descubrimiento sensacional del Sr. RICHELET (farmacéutico-químico) en Sedan (Francia), en lo concerniente a las enfermedades de la piel y de la sangre. A continuación indicamos las afecciones que más particularmente son curadas por este prodigioso tratamiento:

Eczemas, herpes, impetigos, acnes, sarpullidos, prurigos, royejos, sarpullidos farináceos, psoriasis, sycosis de la barba, comezones, enfermedades del cuero cabelludo, afecciones de la nariz y oídos, llagas y eczemas varicosas de las piernas, enfermedades sifilíticas.

La curación es igualmente segura en los trastornos de la circulación en el hombre y en la mujer, y en el artrismo, reumatismo, gota, dolores, etc.

JAMÁS HA HABIDO UN DESACUERTO. Este maravilloso tratamiento, ejerce su acción tanto en el punto donde se localiza el mal como en la sangre, que la deja completamente purificada y regenerada. El tratamiento de L. Richelet se encuentra en todas las buenas farmacias y droguerías de España, Canarias y Baleares.

Pídase hoy mismo un folleto ilustrado en lengua española al autor Sr. RICHELET, al depositario general en España D. FRANCISCO LOYARTE, droguería, calle San Marcial 33, SAN SEBASTIAN, y será remitido gratuitamente.

L. RICHELET, 13, rue Gambetta, SEDAN (Francia)

DEPÓSITO GENERAL Y VENTA. — Droguería de D. Francisco Loyarte, calle de San Ignacio de Loyola, 9, San Sebastián. — Venta en Reus. — A. PUNYED LLOBERAS, calle Llovera, 47. — ANTONIO SERRA, Arrabal de Santa Ana, 80.